

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 5

Тема. Дослідження коливань нитяного маятника

Мета: переконатися на досліді, що період коливань нитяного маятника не залежить від амплітуди його коливань і маси тягарця, проте залежить від довжини нитки.

Обладнання: інтерактивна симуляція PhET (важок змінної маси; нитка змінної довжини; лінійка; транспортер; секундомір).

Хід роботи

Підготовка до експерименту

1. Перед тим як виконувати роботу, переконайтеся, що ви знаєте відповіді на такі запитання:

- 1) Що називають амплітудою коливань?
- 2) За якою формулою обчислюють період коливань? Яка одиниця вимірювання періоду коливань?

2. Перейдіть за посиланням або QR-кодом, натисніть кнопку *Лабораторія* та налаштуйте параметри як показано на рисунку:

https://phet.colorado.edu/sims/html/pendulum-lab/latest/pendulum-lab_uk.html

☒	Лінійка
☒	Секундомір
☐	Траса за період

1) повторіть досліди, встановивши **довжину нитки маятника: 1 м; 0,5 м; 0,25 м**; кут має становити **10°** ; для кожного досліду **визначте період коливань**;

[illegible]

Номер досліду	Довжина нитки $l, \text{м}$	Число коливань N	Час коливань $t, \text{с}$	Період коливань $T, \text{с}$
1	0,5			
2	0,25			

Сформулюйте висновок, у якому зазначте: 1) які величини ви навчилися вимірювати; 2) які чинники вплинули на точність одержаних результатів; 3) чи залежить період коливань маятника від амплітуди коливань, маси тягарця, довжини маятника.

---

1. Чому для визначення періоду коливань визначають час, за який маятник здійснює 20 коливань, а не безпосередньо визначають час одного коливання?

2. Поясніть, чи зміниться період коливань гойдалки, якщо замість двох хлопців на неї сядуть четверо?

3. Не виконуючи вимірювань, визначте період коливань маятника завдовжки 4 м, амплітуда коливань якого 10 см, а маса – 300 г. Вважайте, що маятник розташований у тому самому кабінеті, де ви виконували лабораторну роботу. Свою відповідь обґрунтуйте.

